

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **VOLLDÜNGER® FLUID**

Kiszerezés: 1 literes műanyag flakon

1.2. Azonosított felhasználás: terménynövelő készítmény, folyékony, ammónium-nitrát alapú komplex műtrágya, foglalkozásszerű és lakossági felhasználásra

1.3. Gyártó: **VITAFLÓRA KFT.**, 8248 Nemesvámos, Muskátli u. 17.

1.4. A termék forgalmazójának, a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

KWIZDA AGRO HUNGARY KFT.

1138 Budapest, Váci út 135 – 139. C. épület II. emelet

telefon: +36 1 224 7305 fax: +36 1 212 0873

honlap: www.kwizda.hu

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

1.5. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): 06 1 476 6464
Éjjel-nappal elérhető ingyenes telefonszám: 06 80 20 11 99

2. szakasz: A veszély meghatározása

2.1. A keverék osztályozása: a gyártó és az uniós szabályozások (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint **a termék nem veszélyes keverék.**

2.2. Címkézési elemek:

EU-veszélyjel: nem szükséges

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló R-mondat: nem szükséges

A keverék biztonságos használatára utaló S-mondat:

S 1/2 Elzárva és gyermekek számára hozzáférhetetlen helyen tartandó

Címkén feltüntetendő egyéb mondatok:

A biztonsági adatlap foglalkozásszerű felhasználók rendelkezésére áll.

Az emberi egészség és a környezet védelme érdekében kövesse a használati utasításban leírtakat.

2.3. Egyéb veszélyek

Fizikai-kémiai veszély: nem tűzveszélyes, nem robbanásveszélyes.

Egészségkárosító veszély: hosszantartó és/vagy többszöri érintkezés esetén a szemet enyhén irritálhatja. Előírás- és rendeltetésszerű felhasználás, tárolás és ártalmatlanítás esetén egészségkárosító hatás kockázatával nem kell számolni.

Környezetkárosító veszély: előírás- és rendeltetésszerű felhasználás, tárolás és ártalmatlanítás esetén környezetkárosító veszély nem valószínűsíthető. Ne juttassuk a szert, annak fel nem használt maradványát, illetve csomagolóanyagát csatornába, folyókba, vízfolyásokba, állóvizekbe.

3. szakasz: Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

A termék keverék, vizes oldat, nitrogén-, foszfor és káliumtartalmú folyékony komplex műtrágya.

Veszélyes komponens	Koncentráció	DSD ¹ : Osztályozás, R-mondat CLP ² : Veszélyességi osztály, kód, H-mondat
Ammónium-nitrát (NH ₄ NO ₃) CAS-szám: 6484-52 EU-szám: 229-347-8	1 – 20%	DSD: O, R 8-9; Xi, R 36* CLP: Ox. Sol. 3, H272; Eye Irrit. 2, H319

* nem osztályozott anyag a 67/548/EGK irányelv I. mellékletében és 1272/2008/EK rendelet VI. mellékletében.

¹ DSD: 67/548/EGK irányelv és módosításai, lásd a 15. szakaszt

² CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításai lásd a 15. szakaszt.

A termék egyéb komponensei nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétét a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjelek, R- és H-mondatok, veszélyességi osztályok, kategóriák a tiszta anyagra/összetevőkre vonatkoznak, a termék veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg.

Az R- és a H-mondatok, veszélyességi osztályok teljes szövegét, értelmezését lásd a 16. szakaszban.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése/általános tudnivalók: a sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad

Bőrréjütás esetén: a szennyezett ruházat és lábbeli levétele után a bőrt bő szappanos vízzel alaposan le kell mosni. Panaszok esetén forduljunk orvoshoz!

Szembejütás esetén: végezzünk szemöblítést folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben legalább 10 percen át. A kontaktlencsét távolítsuk el, ha az könnyen megtehető. Panaszok, irritáció esetén forduljunk szakorvoshoz!

Lenyelés esetén: öblítsük ki a sérült szájüregét vízzel, majd amennyiben eszméleténél van, itassunk vele 1-2 pohár vizet. Öntudatlan sérültnek ne adagoljunk semmit szájon keresztül. Azonnal forduljunk orvoshoz, mutassuk meg a biztonsági adatlapot vagy a termék címkéjét.

Belégzés esetén: a sérültet vigyük friss levegőre és helyezzük nyugalomba. Rosszullét esetén forduljunk orvoshoz.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: a termék többszöri és/vagy hosszantartó szembejütása esetén irritáció léphet fel, könnyezés, szemvörösödés fordulhat elő. Nagyobb mennyiségek lenyelése esetén gyomor- és bélpanaszok, — kiváltképp gyermekek esetében — methaemoglobinemia (kék-csecsemő szindróma) fordulhat elő. A methaemoglobin-képződés miatt fellépő vörösvérsejt-oxigénhiány okozza a kékes bőrszínt.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost, és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját.

Megjegyzés az orvosnak: kezelés a tünetek alapján történjen. Lenyelés esetén methaemoglobin-szint ellenőrizendő, indokolt esetben kezelés szükséges.

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: nagy mennyiségű víz. Ne használjunk más oltóanyagot!

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: az ammónium-nitrát oldat nem ég, de magas hőmérsékleten elbomlik, toxikus gázok fejlődnek. A koncentrált és beszáradt ammónium-nitrát oldatok robbanásveszélyt jelenthetnek magas hőmérséklet.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: nagy mennyiségű vízzel történő elárasztás javasolt, egyéni védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék szükséges.

5.4. Veszélyes égéstermékek: toxikus füstök, gázok, gőzök keletkeznek (különböző nitrogén-oxidok, ammónia).

5.5. Egyéb információk: kerüljük el a keletkező gázok/gőzök/füstök belélegzését. A tűz során keletkezett hulladékot és a szennyezett oltóanyagot gyűjtsük össze és az előírások szerint ártalmatlanítsuk. A szennyezett oltóanyagot ne engedjük a közcsatornába, illetve a környezetbe.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások: kerüljük el a készítmény szembejütását és bőrrel való érintkezését! Személyi védőfelszerelés szükséges (lásd még a 8. szakaszt). Gondoskodjunk a megfelelő szellőzésről!

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések: a készítményt, illetve hulladékát csatornába, felszíni vizekbe engedni nem szabad. Ha a készítmény nagymennyiségben az élővizekbe jut, értesítsük az illetékes hatóságokat.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai

Kiömlés esetén: Használjunk védőkesztyűt a kiömlött termék összegyűjtésekor. A kiömlött készítményt inert, nem éghető folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, vermikulit, diatomaföld) kell befedni és felitatni. Az összegyűjtött hulladékot a szakszerű eltávolításig/ártalmatlanításig megfelelő, címkével ellátott, zárható hulladékgyűjtő tartályban kell tárolni. A szennyezett területet ezután sok vízzel le kell öblíteni. Kis mennyiségű kiömlött terméket vízzel alaposan öblítsük le. Ügyeljünk a csúszásveszélyre!

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: lásd még a 7., 8. és 13. szakaszt.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések: körültekintően végzett munkával kerüljük el a készítmény bőrre kerülését, szembejutását, kiömlését, kifreccsenését. A termék gőzeinek, permetének belégzését akadályozzuk meg. Gondoskodjunk megfelelő szellőzésről! Munkavégzés alatt ne étkezzünk, és ne dohányozzunk. A munkavégzést követően alapos kézmosás szükséges. Kövessük a termék címkéjén lévő használati utasításban írottakat! Ne keverjük más termékekkel!

7.2. Tárolás: A terméket eredeti, bontatlan csomagolásban, jól szellőző, hűvös, fénytől védett helyen tároljuk. Óvjuk a fagytól! Megfelelően címkézve tárolható. Ne tároljuk fémből készült tartályban (korrózióveszély). Gyermek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól és takarmányoktól elkülönítve tartsuk! Ne tároljuk együtt savakkal, lúgokkal és éghető anyagokkal.

7.3. Meghatározott végfelhasználás: termésnövelő anyag, műtrágya, professzionális és lakossági felhasználók részére. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót, tartsák be a biztonságos kezelésre, felhasználásra vonatkozó utasításokat!

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

A vegyi anyagokkal kezelésével kapcsolatos általános óvó- védőintézkedéseket be kell tartani. Meg kell előzni a termék bőrre kerülését és szembejutását!

8.1. Ellenőrzési paraméterek, foglalkozási expozíciós határérték, munkahelyi levegőben megengedett koncentrációk: nem tartalmaz olyan összetevőt melyre vonatkozólag határérték megállapítás történt.

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- Gondoskodjunk a megfelelő szellőzésről.
- Védőfelszerelések, szemmosópohár és mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- A termék használata közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, a munka befejezése után alapos kézmosás szükséges.
- A munkaruhát különítsük el és kezeljük külön a hétköznapi ruházattól.

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** rendeltetészerű felhasználás esetén nem szükséges.
- **Kézvédelem:** rendeltetészerű felhasználás esetén nem szükséges. Érzékeny bőrű személyeknek kémiai anyagoknak ellenálló védőkesztyű viselése ajánlott.
- **Szemvédelem:** rendeltetészerű felhasználás esetén nem szükséges. Ha fennáll a termék szembe kerülésének veszélye, jól záródó védőszemüveg ajánlott; pl.: nagy mennyiségek kezelése mentesítése esetén.

8.3. Környezetvédelem: kerüljük el a termék nagy mennyiségeinek véletlenszerű környezetbejutását.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

Halmazállapot:	folyékony
Szag:	a termékre jellemző
pH:	kb. 5,0 – 5,5
Sűrűség (20°C):	1,15 kg/dm ³
Gyúlékonyság:	nem tűzveszélyes, a termék vizes oldat
Robbanási tulajdonság:	a termék vizes oldat, nem robbanásveszélyes
Oldhatóság:	korlátlanul oldódik

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: ha a termék beszárad, akkor hő hatására, éghető anyagok jelenlétében a robbanásveszély kockázatával számolni kell. Lúgokkal reagálva ammónia szabadulhat fel.

10.2. Kémiai stabilitás: közönséges körülmények (normál hőmérséklet- és nyomásviszonyok) és előírászerű kezelés és tárolás esetén a termék stabil. Tartsuk be a címkén lévő használati utasítást!

10.3. Elkerülendő anyagok: lúgok, erős oxidálószeres (klór, hipokloritok). Ne keverjük éghető anyagokkal.

10.4. Elkerülendő körülmények: fagy, magas hőmérséklet. Ne hegesszünk olyan csöveket vagy tartályokat melyek ammónium-nitrát oldatot tartalmaztak, csak ha azokat előzőleg alaposan kimosták. A termikus bomlás toxikus nitrogén-oxidok és ammónia, stb. keletkeznek, lásd az 5. szakaszt.

11. szakasz: Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ: a termék toxikológiai megítélése a komponensekre vonatkozó toxikológiai adatok, besorolása a 1999/45/EK irányelv, valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet alapján történt.

Az ammónium-nitrát akut toxicitása: LD₅₀ (orális, patkány): 4820 mg/ttkg

11.2. A termékkel történő expozíció lehetséges akut hatásai:

Szem: többszöri és hosszantartó érintkezés esetén enyhe irritáció fordulhat elő.

Belégzés: ne releváns expozíció, a spray/köd formájában a termék előfordulása valószínűtlen.

Lenyelés: nagy mennyiségű lenyelése esetén methaemoglobinemia léphet fel, melynek során a vörös vérszövetek oxigén-ellátottsága és az oxigénszállítás csökken methaemoglobin képződés következtében. A methaemoglobinemia elsősorban a gyermekeknél fordul elő, de felnőttek esetében is kialakulhat.

A termék előírás- és rendeltetészerű felhasználása, tárolása és ártalmatlanítása esetén egészségkárosító veszéllyel nem kell számolni.

12. szakasz: Ökológiai információk

12.1. Toxicitás: a termékre vonatkozó ökotoxikológiai adatok nem állnak rendelkezésre. Az ammónium-nitrát nem toxikus a vízi élőlényekre, az irodalomban található EC₅₀ értékek 10 – 500 mg/l között mozognak.

12.2.: Stabilitás és lebonthatóság, bioakkumuláció: Az ammónium-nitrát hidrolitikusan stabil. Az ammónium kation erősen kötődik a talajhoz, míg a nitrát anion kimosódik. Az ammónium-nitrát biológiailag lebontható, nem bioakkumulálódik. Kitűnő nitrogénforrásként szolgál a növényeknek a nitrogén ciklus (nitrifikáció, denitrifikáció) által.

Körültekintő munkavégzéssel el kell kerülni a készítmény és a belőle származó hulladék felszíni vizekbe és közcsatornába jutását! Környezetkárosító veszély nem várható, ha a terméket megfelelő gondossággal, előírászerűen kezelik, használják.

13. Ártalmatlanítási útmutató

A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján történt.

Hulladékulcs/EWC-kód: 06 10 02* veszélyes anyagokat tartalmazó hulladékok

06 10 Nitrogén vegyületek termeléséből, kiszerezéséből, forgalmazásából és felhasználásából, valamint nitrogén vegyületekkel végzett műveletekből származó hulladékok

A készítmény hulladékát nem szabad a háztartási hulladékkal együtt ártalmatlanítani. A készítmény csomagolóanyaga vízzel megtisztítható, alapos tisztítás után háztartási hulladékként kezelhető.

14. szakasz: Szállítási információk

A termék a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMO/IMDG, ICAO/IATA) **nem veszélyes áru.**

15. szakasz: Szabályozási információk

A biztonsági adatlap, a termék osztályozása és besorolása megfelel a 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításainak, valamint a 67/548/EGK az 1999/45/EK számú irányelvekben és az 1907/2006/EK és a 453/2010/EU rendeletben foglaltaknak.

A termék nem veszélyes keverék, lásd a 2. szakaszt.

15.1. A keverékekkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

Vonatkozó nemzeti joganyag

Kémiai biztonság: a 2005. CXXVII. és 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai; a 25/2000. (IX.30.) EüM-SZCSM együttes rendelet és módosításai.

Munkavédelem: a 2007. évi CLXI. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.

Hulladék: 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet, és a 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet.

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 28/2011. (IX.9.) BM rendelet.

Egyéb: 36/2006. (V.18.) FVM rendelet a terméshozó anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról.

Vonatkozó közösségi joganyag

Az Európai Parlament és a Tanács 2003/2003/EK rendelete a műtrágyákról és ennek módosításai

REACH: 1907/2006/EK rendelet és módosításai (987/2008/EK, 134/2009/EK, 552/2009/EK, 453/2010/EU)

DSD és DPD: 67/548/EGK, 1999/45/EK irányelvek és azok módosításai

CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításai

A 75/442/EGK és a 91/689/EGK irányelvek a hulladékokról, a veszélyes hulladékokról és ezek módosításai

16. szakasz: Egyéb információk

A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak, és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük. Az adatlap nem jelenti bármilyen jogi kötelezettség vagy felelősség vállalását a bármilyen körülmények között történő használatból, illetve helytelen használatból adódó következményekért, hiszen a felhasználás körülményei (kezelés, alkalmazás, tárolás, ártalmatlanítás, stb.) hatáskörünkön kívül esnek.

A biztonsági adatlap 3. szakaszában szereplő R- és H-mondatok teljes szövege:

- R 8 Éghető anyaggal érintkezve tüzet okozhat
- R 9 Éghető anyaggal érintkezve robbanásveszélyes
- R 36 Szemizgató hatású
- H272 Fokozhatja a tűz intenzitását; oxidáló hatású.
- H319 Súlyos szemirritáció okoz.

A veszélyességi osztályok rövidítései:

DSD: O: Égést tápláló, oxidáló, Xi: Irritatív

CLP: a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek: Eye Irrit.: szemirritáció; Ox. Sol.: oxidáló szilárd anyag.

Adatlaptörténet: jelen biztonsági adatlap 2012. október 2-án készült.

Az 1.0 HU verziószámú (kiadva: 2009. május 19.) biztonsági adatlap felújítása, kiegészítése a 453/2011/EU rendelet előírásainak való megfelelést célozva.